

Review of Malaria Situation & Control Activities in Myanmar

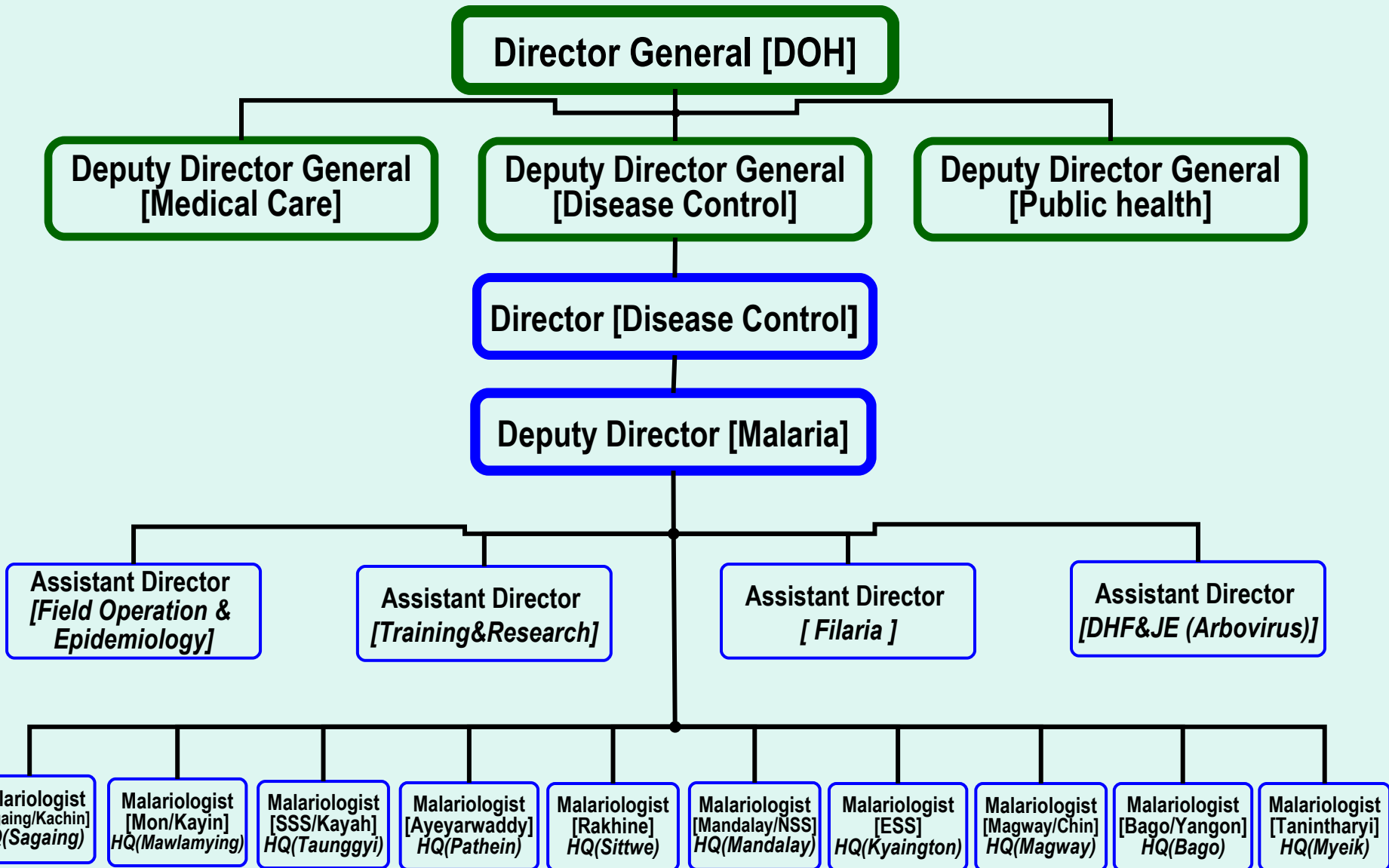
NATIONAL MALARIA CONTROL PROGRAMME

**Mr Than Tun
Assistant Entomologist
Central VBDC
Myanmar**

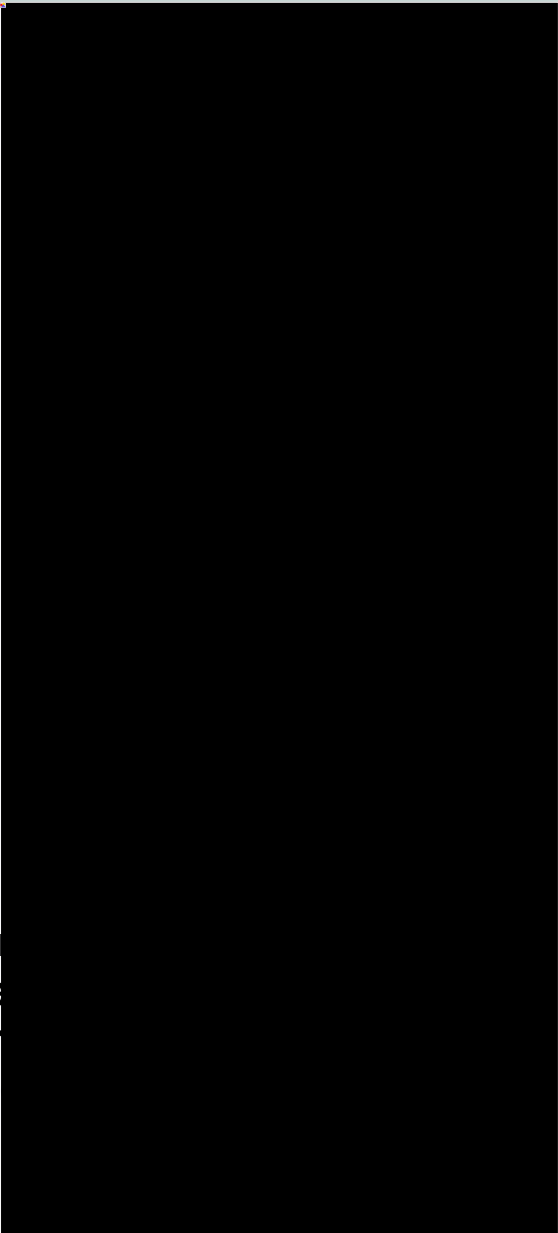
Malaria

Central/State-Division level VBDC Organization

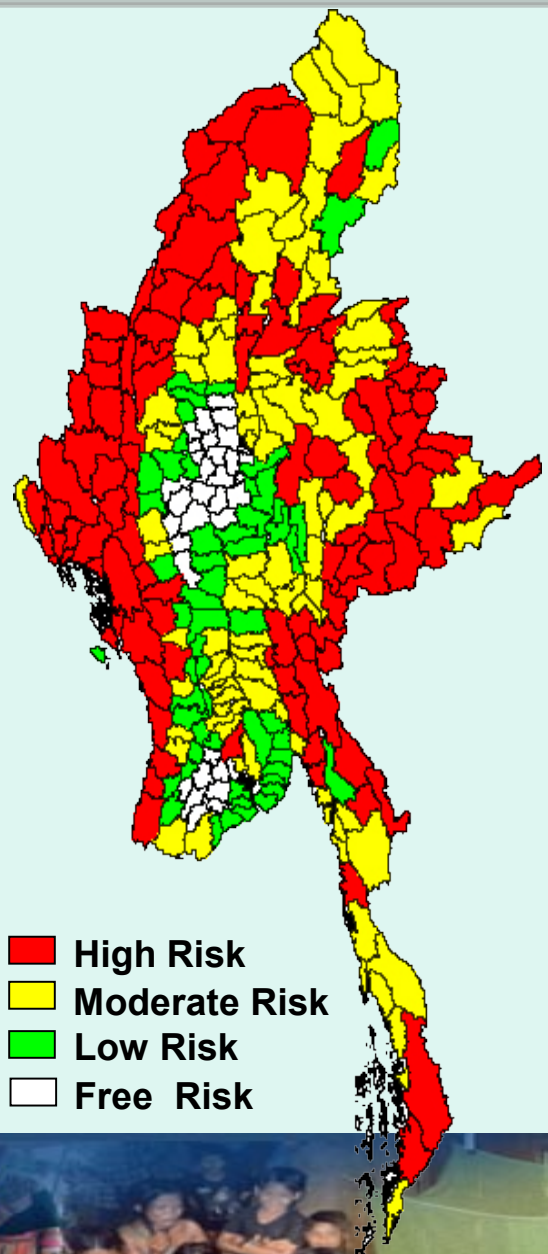

Malaria

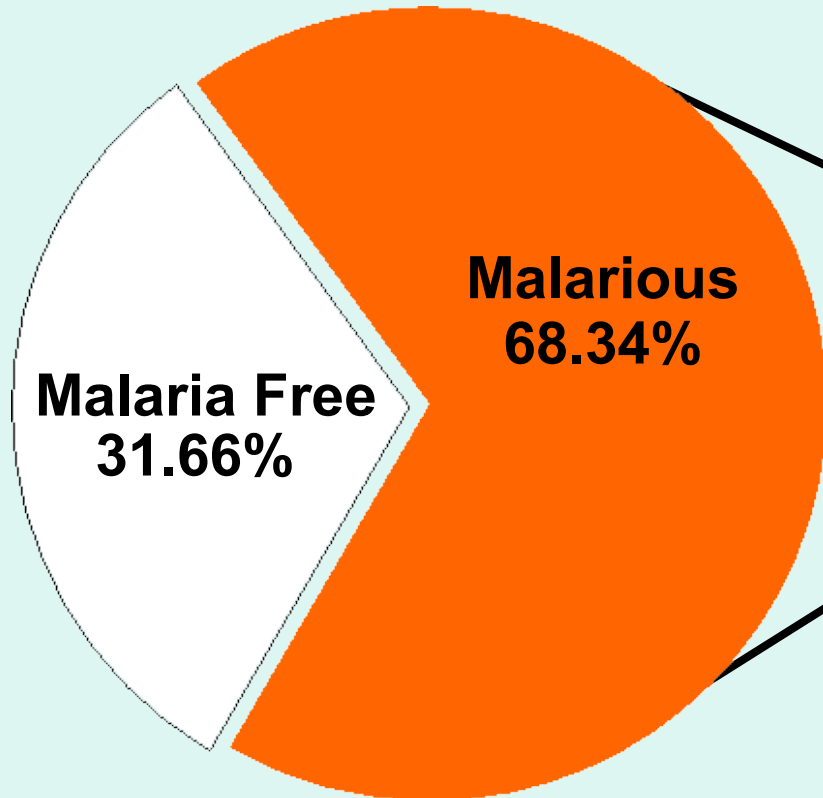
Malarious Area according to Ecology & Malaria Risk Areas in Myanmar

- Coastal
- Plain area
- Forest fr
- Hilly & F

Population living under malarious and malaria free areas in Myanmar

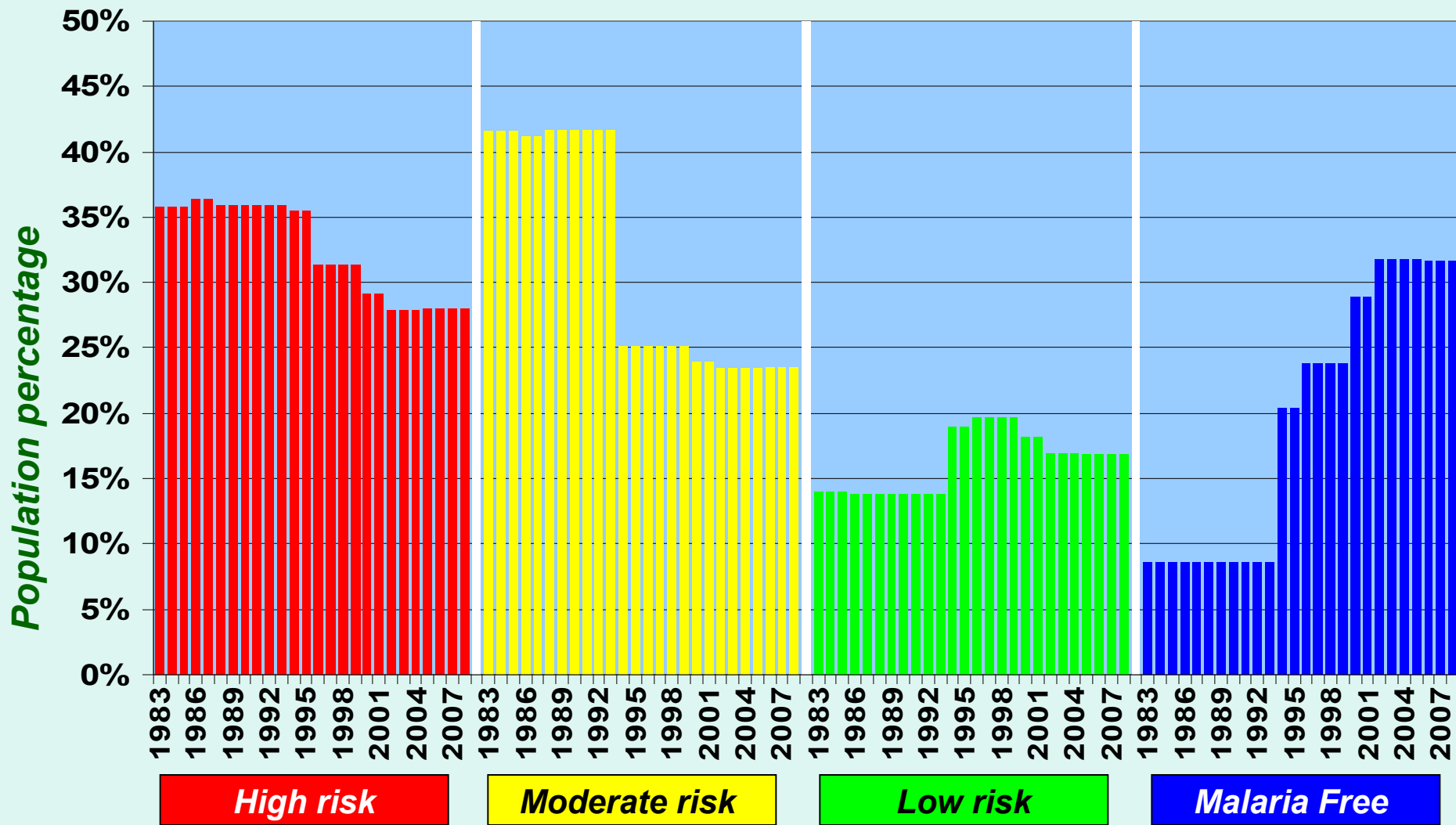

<i>Year</i>	<i>1988</i>	<i>2008</i>
High risk	38.9%	27.98%
Moderate risk	41.7%	23.55%
Low risk	13.8%	16.81%
Free risk	8.6%	31.66%

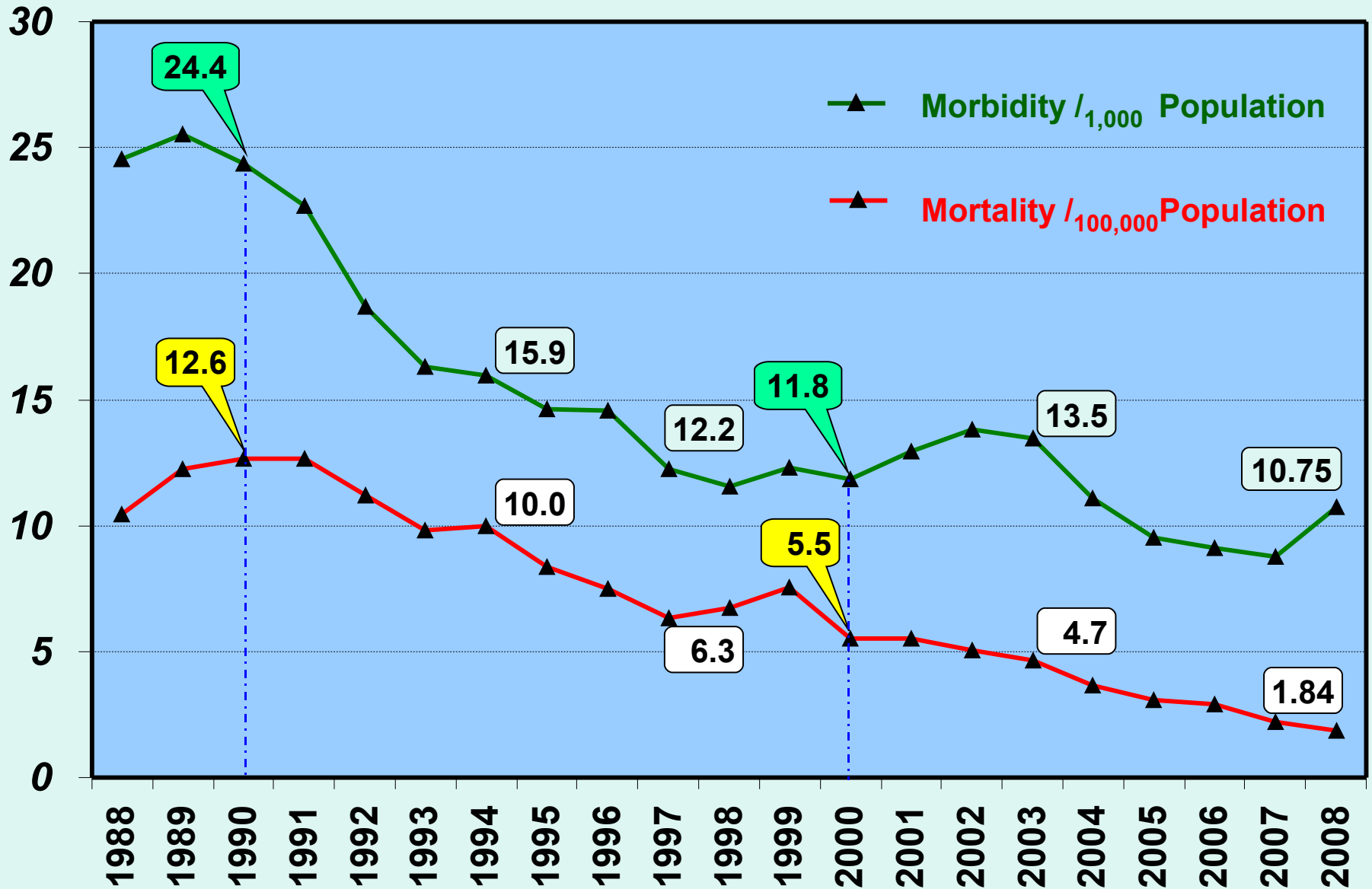

Yearly Population living under malarious and malaria free areas in Myanmar

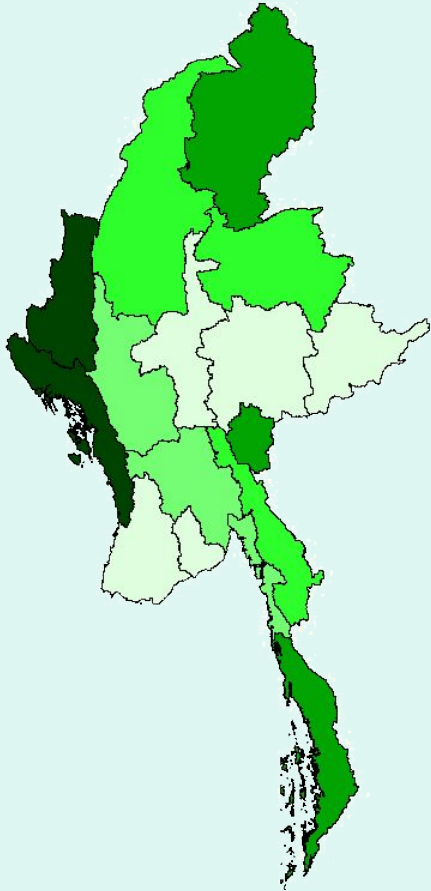

To achieve MDG Goal 6 Target 8 have halted by 2015, and began to reverse the incidence of malaria and other major diseases

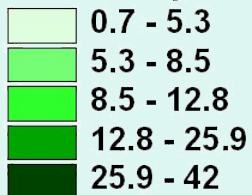
Malaria Morbidity Rate & Mortality Rate in Myanmar

2008

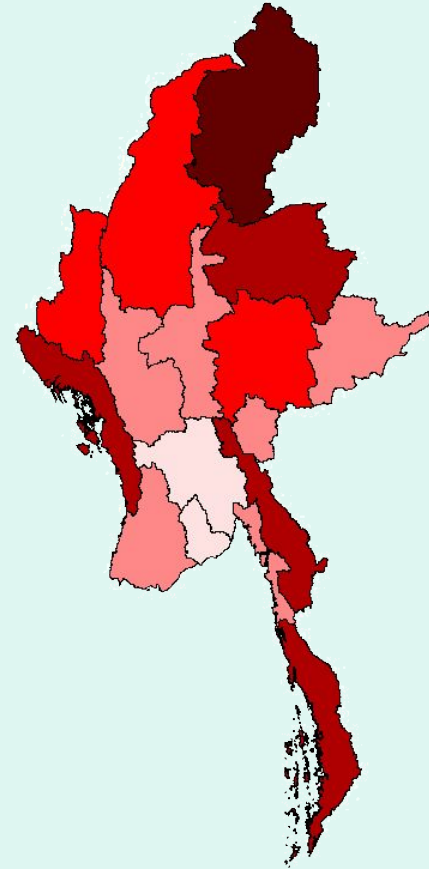

200 0 200 Miles

Admin1.shp

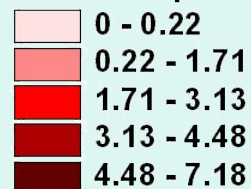

Morbidity rate(/1,000 Pop:)

200 0 200 400 Miles

Admin1.shp

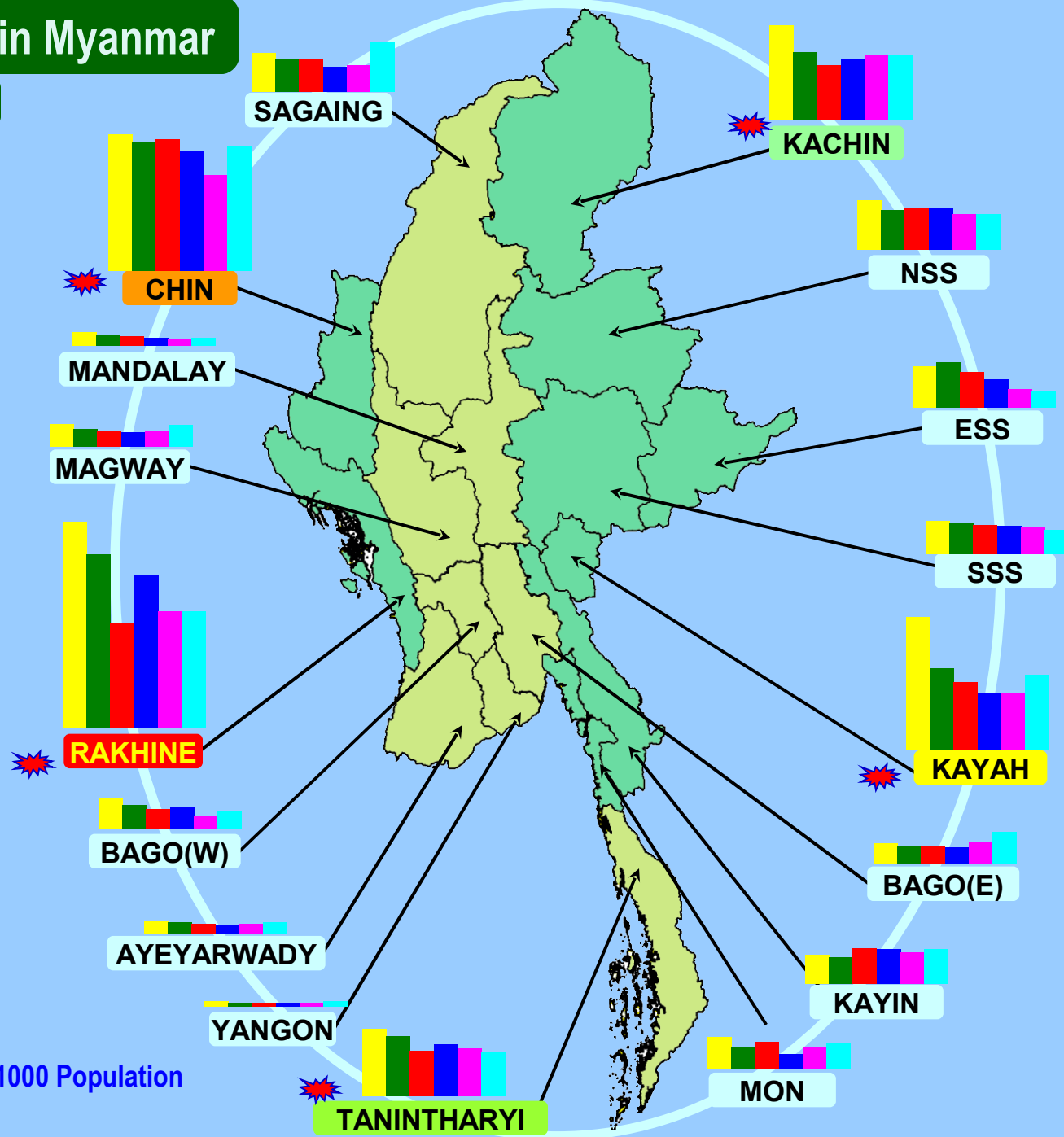
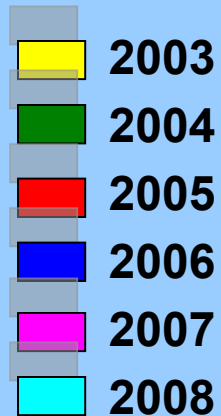

Mortality rate(/100,000Pop:)

Malaria Morbidity Rate in Myanmar

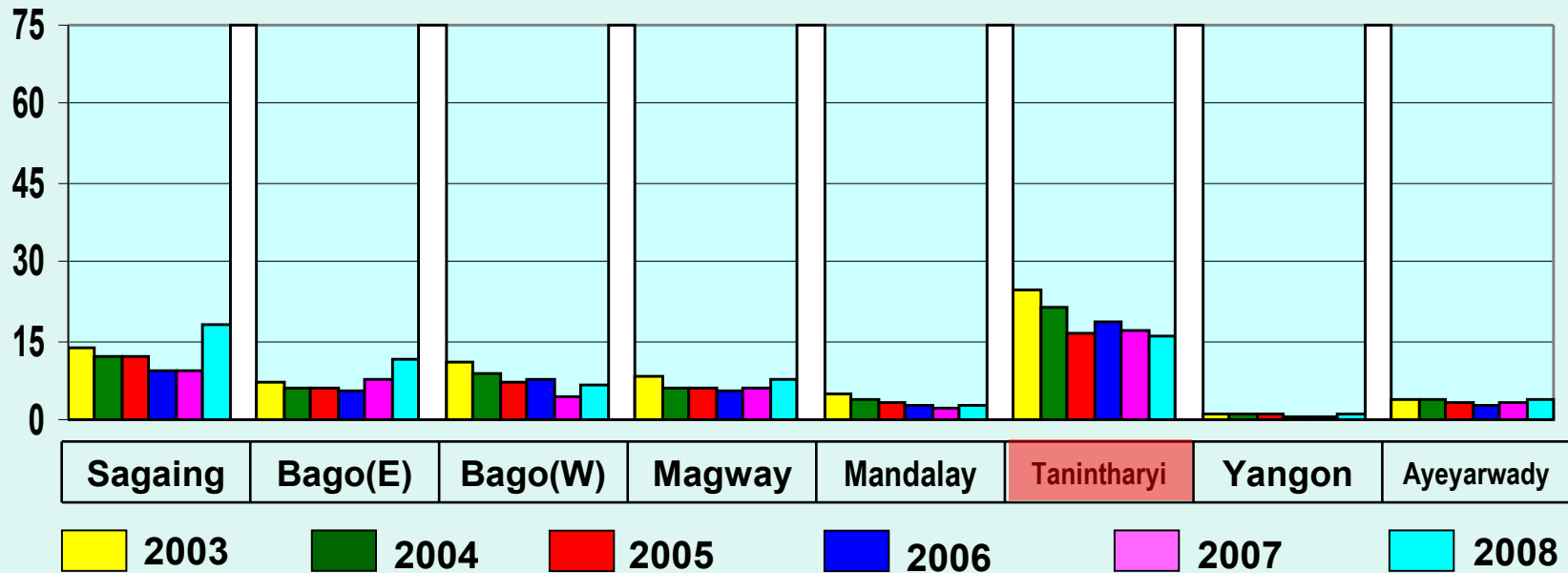
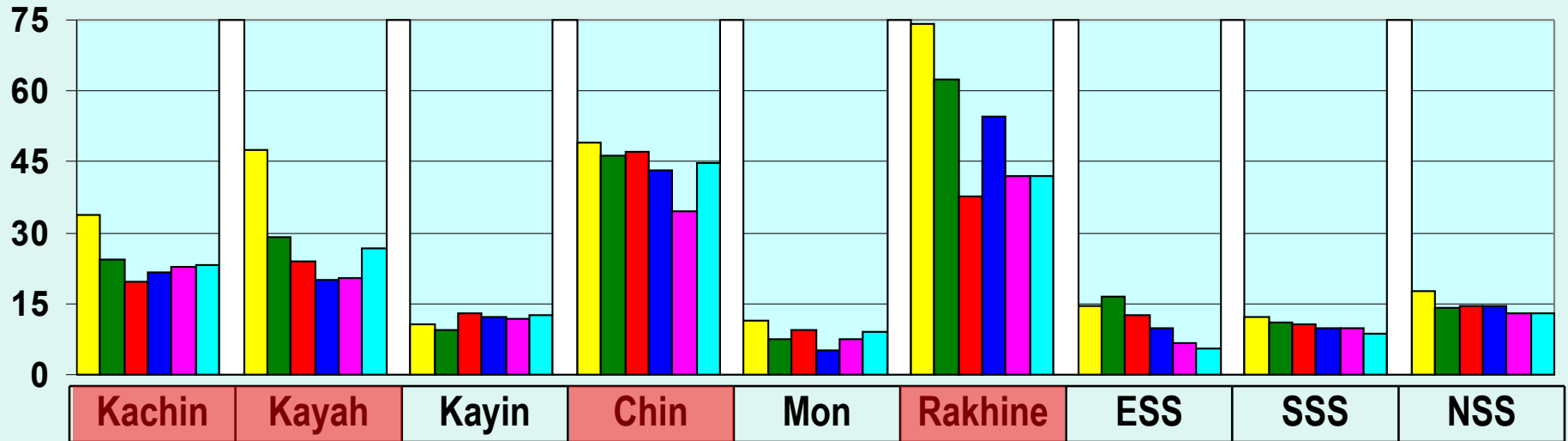
2003-2008

Malaria Morbidity Rate /1000 Population

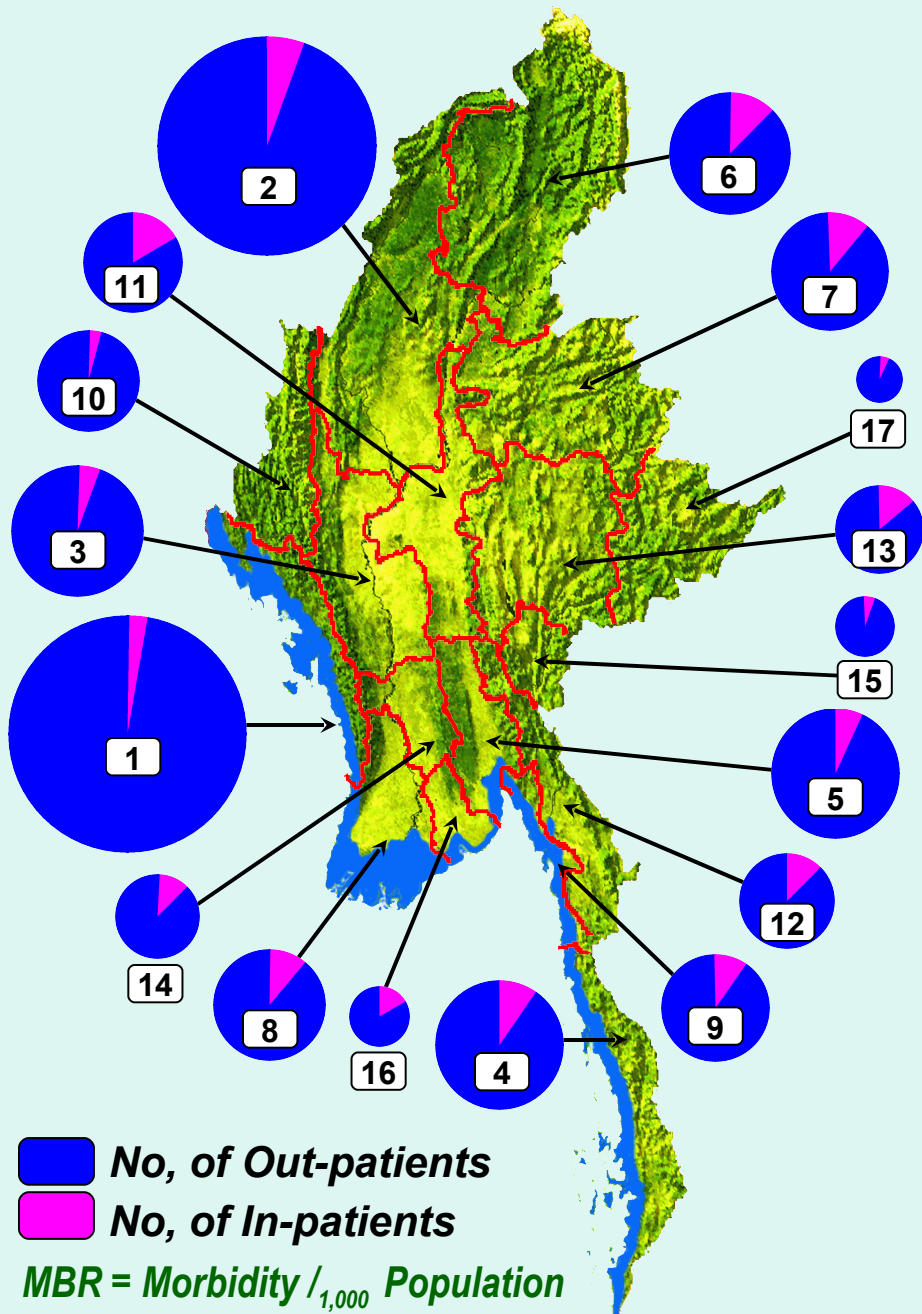
Yearly Malaria Morbidity Rate in Myanmar [2003-2008]

Malaria Morbidity Rate /1000 Population

2003
  2004
  2005
  2006
  2007
  2008

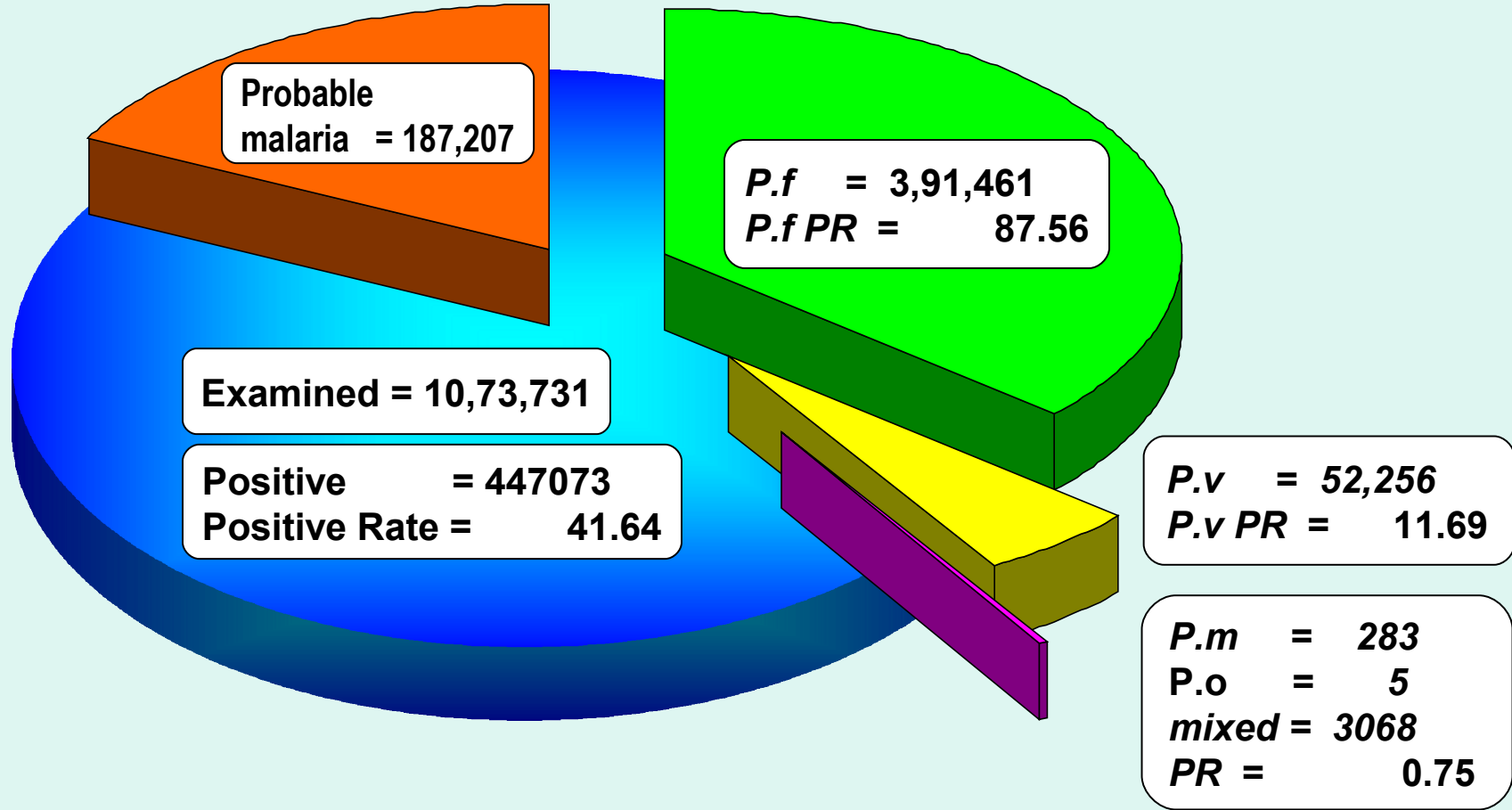
Malaria Morbidity in Myanmar [2008]

Sr	S/D	Malaria Cases	Country %	Morbidity Rate
1	Rakhine	138377	21.8%	42.04
2	Sagaing	116080	18.3%	18.12
3	Magway	42886	6.8%	7.77
4	Tanintharyi	40141	6.3%	15.86
5	Bago (E)	39649	6.3%	11.62
6	Kachin	35811	5.6%	23.18
7	NSS	33245	5.2%	12.96
8	Ayeyarwady	30209	4.8%	3.72
9	Mon	27729	4.4%	9.14
10	Chin	24921	3.9%	44.72
11	Mandalay	24205	3.8%	2.95
12	Kayin	22053	3.5%	12.37
13	SSS	19247	3.0%	8.60
14	Bago (W)	17261	2.7%	6.64
15	Kayah	8896	1.4%	26.64
16	Yangon	8590	1.4%	1.25
17	ESS	4980	0.8%	5.55
Others S/D total		495903	78.2%	8.90
Grand Total		634280	100.0%	10.75

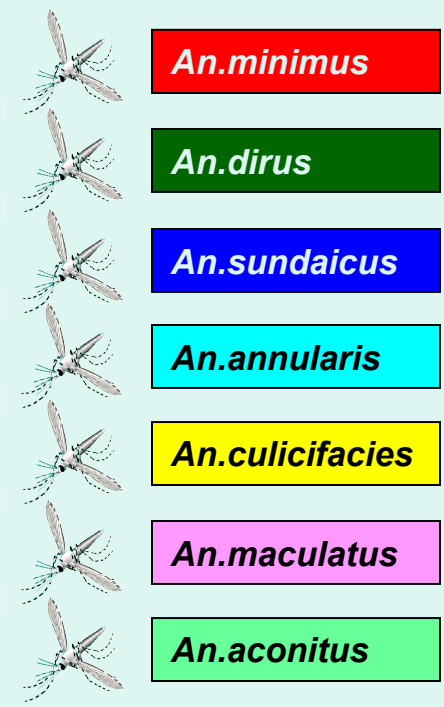
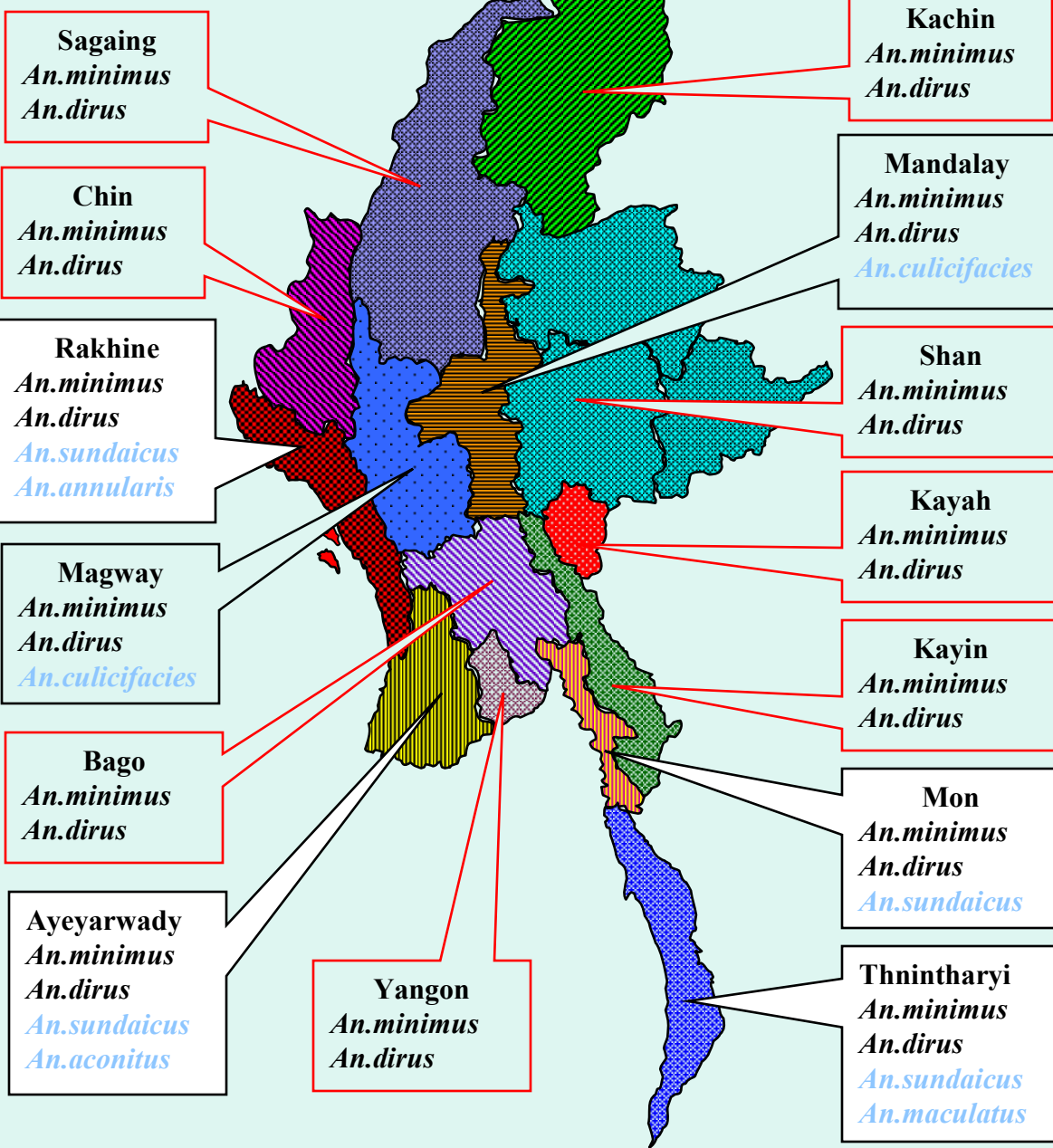

Malaria Species Classification in Myanmar [2008]

Examined	Positive	<i>P.falciparum</i>	<i>P. vivax</i>	<i>P. malariae</i>	<i>P. ovale</i>	mixed	Probable Malaria	API
10737311	447073	391461	52256	283	5	3068	187207	7.58

Malaria Main Vectors in Myanmar

VECTOR HABITATS IN MYANMAR

COASTAL	PLAIN	FOREST FRINGE	FOREST
<i>An.sundaicus</i>			
			<i>An.dirus</i>
	<i>An.minimus</i>		
			<i>An.maculatus</i>
		<i>An.annularis</i>	
		<i>An.culicifacies</i>	
		<i>An.philippinensis</i>	
		<i>An.sinensis</i>	

Aims & Objectives of NMCP

- **Reduction of malaria morbidity and mortality by 50% of the level in 2000 by 2010 and**
- **To achieve MDG by 2015 (To achieve MDG Goal 6 Target 8 - have halted by 2015, and began to reverse the incidence of malaria and other major diseases)**

Strategies

- ❖ **Information, Education & Communication regarding malaria up to grass root level**
- ❖ **Prevention - mainly emphasize on personal protection & environmental measures including selective spray**
- ❖ **Prevention, early detection and control of epidemics.**
- ❖ **Early diagnosis and appropriate treatment.**
- ❖ **Intersectoral collaboration.**
- ❖ **Community involvement**
- ❖ **Capability strengthening of Health staff**
- ❖ **Operational research**

ITN PROGRAM

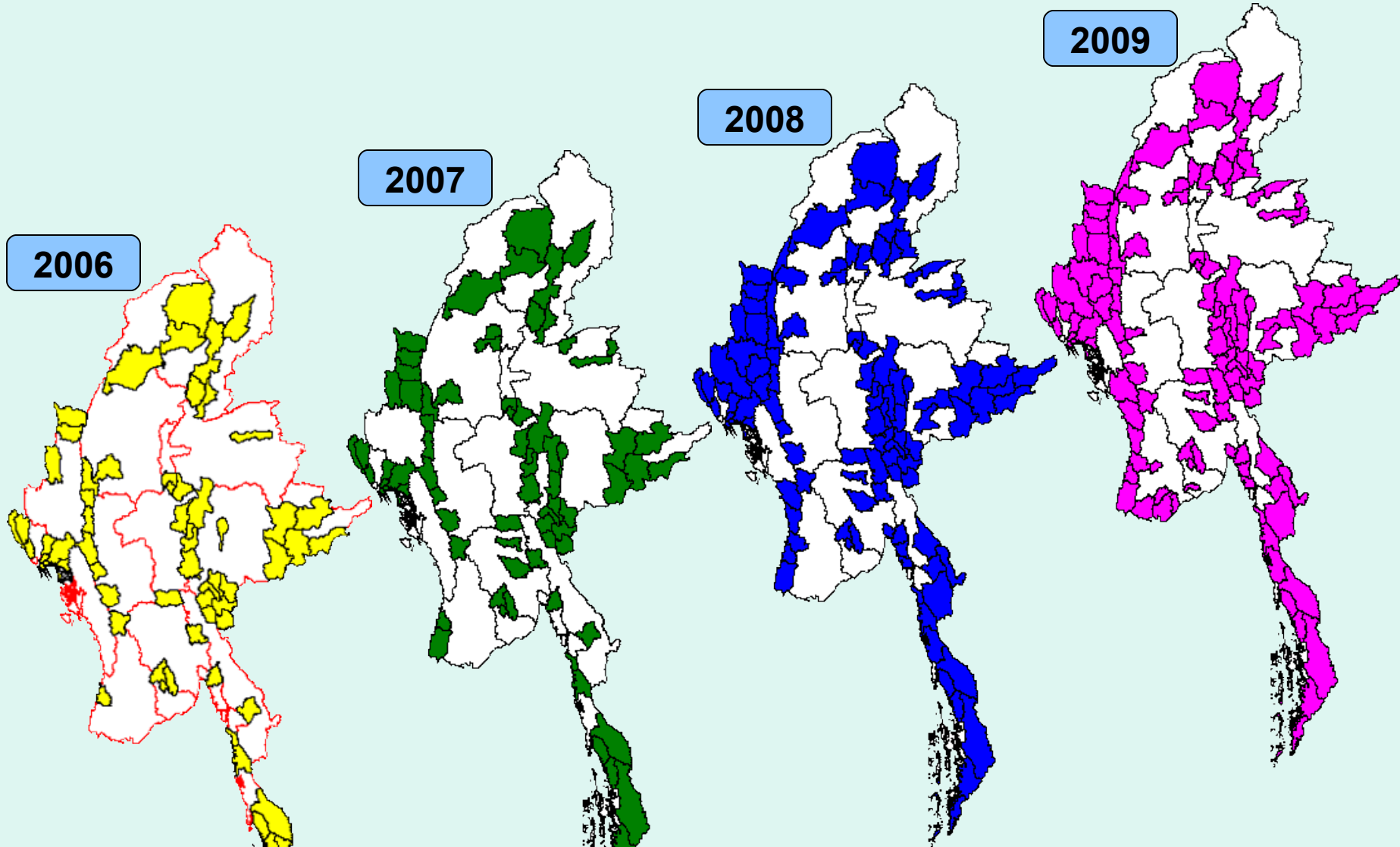
2 components

- ✓ (1) Treatment of existing nets
  - ✓ (2) Distribution of LLIN
- ITN Policy adopted in 2002*

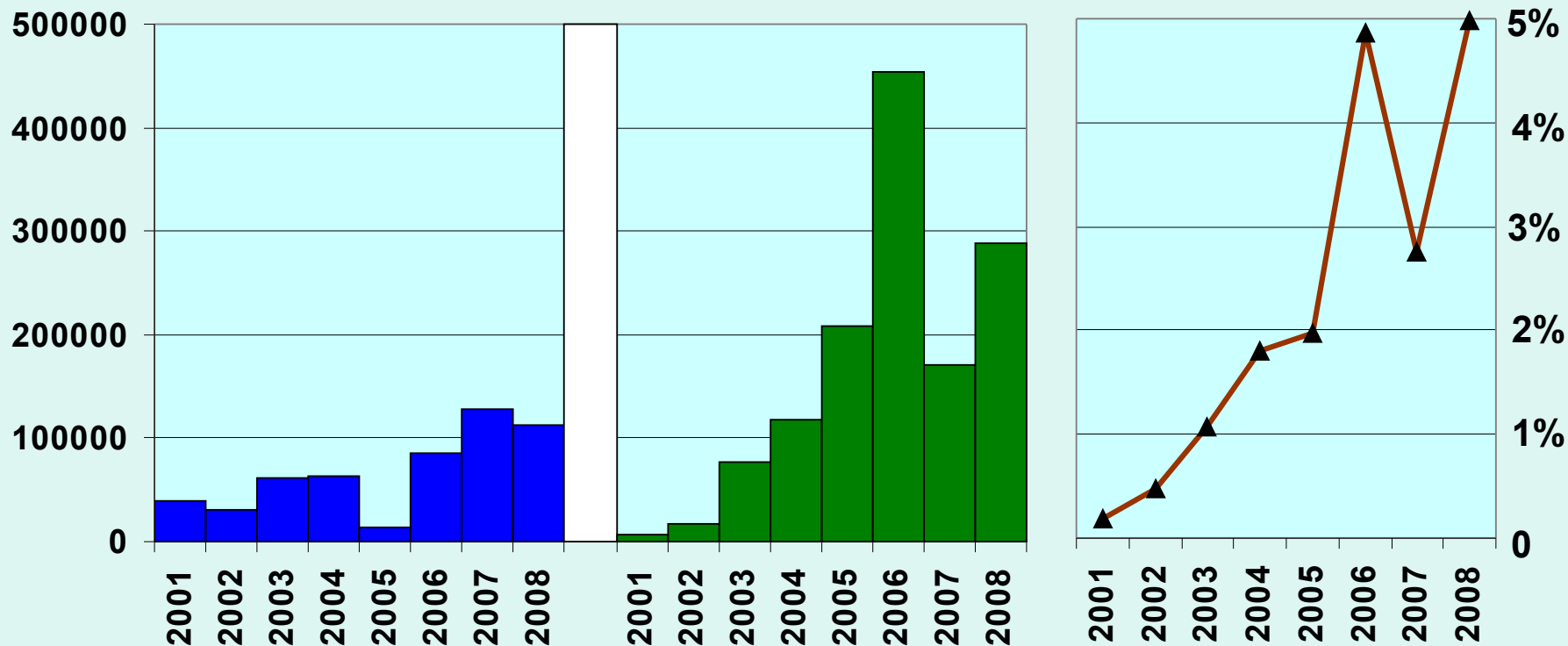
Insecticide Treated Bed-nets activity in Myanmar

Malaria

Distribution of LLINs and Impregnation Bednets Activity

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
LLIN	39802	31029	60895	62631	14295	84546	127384	112865
Pop; coverage	0.15	0.31	0.45	0.75	0.13	0.73	1.07	0.95
ITNs	7101	16300	76802	118441	208591	453890	171195	287757
Pop; coverage	0.03	0.16	0.62	1.06	1.84	4.13	1.69	4.03
Total	46903	47329	137697	181072	222886	538436	298579	400622
Pop; coverage	0.18	0.47	1.07	1.81	1.97	4.86	2.76	4.98

IRS Policy

- Stop regular IRS in 1993; only selective spray
- Indications – Epidemic/epidemic prone, development projects & new settlements in high endemic area.

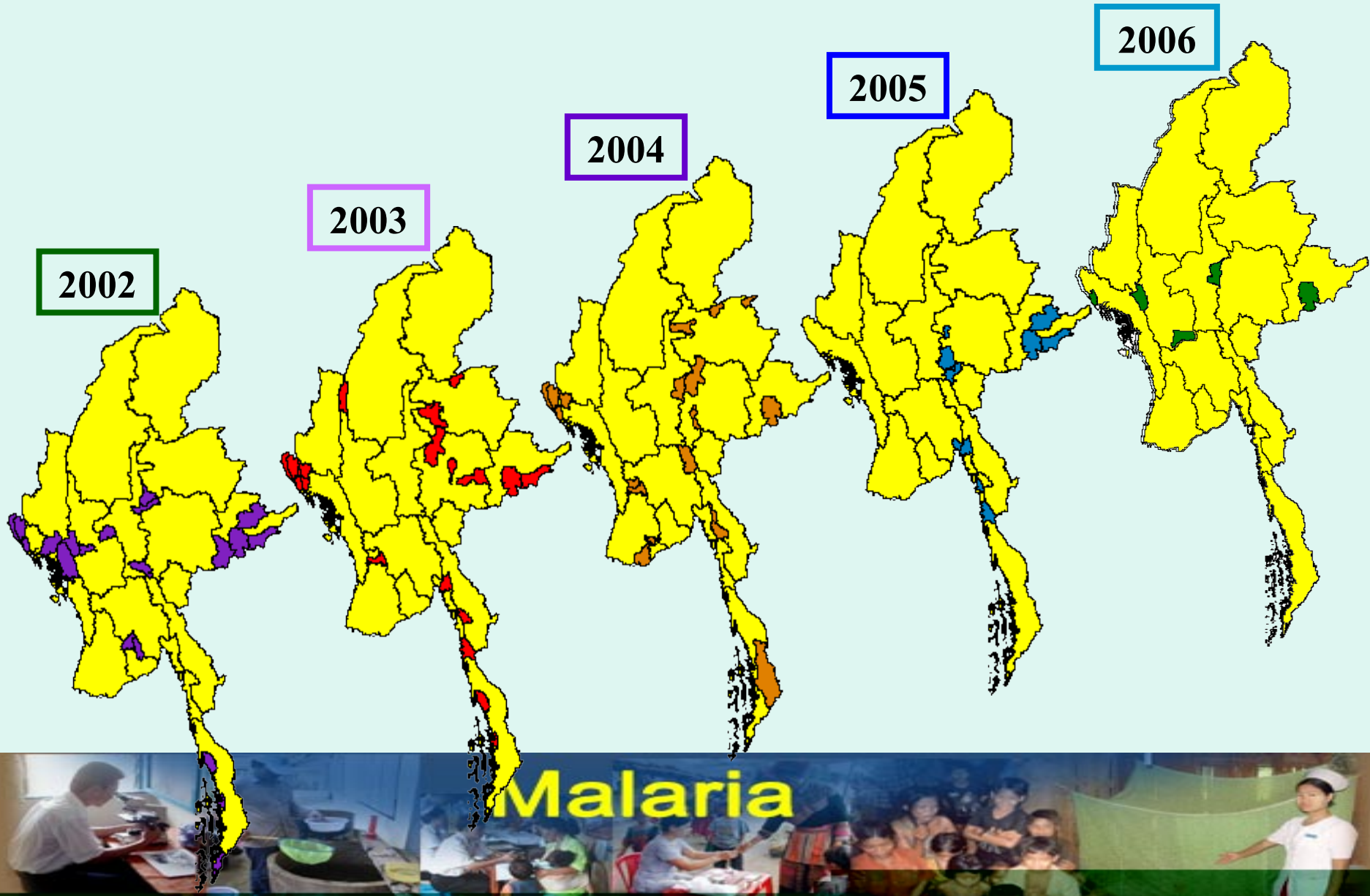

Indoor Residual Spray Activity in Myanmar

Year	S/D	Tsp	Villages	Camp	House & Structures	Population Covered	Used of DDT75% [kg]	Used of Malathion 50%EC[L]
2002	8	25	42	94	12445	63015	6477	-
2003	8	20	53	17	7932	44075	2772	209
2004	7	19	19	29	4165	19764	1945	-
2005	4	13	48	17	4934	32840	2472	-
2006	4	6	32	4	6116	33391	1119	247
2007	5	10	9	9	3098	10479	696	-
2008	5	8	10	13	2962	11284	960	365

Yearly IRS activity Township wise in Myanmar(2002-2006)

- ❖ **New treatment policy including use of Malaria Rapid Diagnostic Test (RDT) and ACTs**
- ❖ **Adopted in 2002**
- ❖ **Revised in 2008**

Doctor explaining about antimalarial drugs at mobile clinic of development project

Malaria

Patients taking antimalarial drugs at mobile clinic of development project

Malaria

RDT Application in Myanmar

- **Introduced in 2000 (*small amount*)**
- **Started application in 2003 up to rural health centers & sub centers in 284 endemic townships**
- **About 400,000- 500,000 tests distributed annually since 2006**

Algorithm

ဗျားသည့်လူနာတစ်ဦးရောက်ရှိလာလျှင် အခြားရောဂါ လက္ခဏာများရှိ/မရှိ ဦးစွာဆန်းစစ်ပါ

- အခြားရောဂါလက္ခဏာများ
- လည်ဖျောင်းနာခြင်း၊ ခေါင်းမူးခြင်း၊ နှလုံးခုန်မြန်ခြင်း
  - ဆီးပူဆီးလျှင်ခြင်း၊ ခြေထောက်ဆီးလျှင်ခြင်း
  - နားပြည်ထိုခြင်း
  - ရင်ပြင်ဖျောင်းဆိုးခြင်း
  - အဖိုဖော်များထွက်ခြင်း
  - ဝမ်းလျော့ခြင်း
  - အခြားရောဂါအလျဉ်းရှိခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုရှိခြင်း

အထက်ပါ ရောဂါလက္ခဏာများမရှိခဲ့လျှင် ငှက်ဖျားသံသယလူနာအဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး RDT ပြန် ပေးပေးစစ်ဆေးပါ။

* RDT Positive ပြန်လျှင်
ပြင်းထန်လက္ခဏာများရှိ/မရှိ ဆန်းစစ်ပါ။

RDT Negative ပြန်လျှင်

ပြင်းထန်လက္ခဏာတစ်ခုခုရှိလျှင်

- Inj-Artem ether 3.2mg/kg အသားဆေးထိုး၍ ဆေးကုသမှုပေးရန်ပြင်ဆင်ရပါမည်။
- နှစ်သိမ့်ဆေးပေးပါ။

P.f မတွေ့ရသော ငှက်ဖျားပြန်နိုင်ခြေရှိလျှင် Chloroquine ± Primaquine ဆေးထိုးပါ။

- နှစ်သိမ့်ဆေးပေးပါ။

ပြန်ဆန်းစစ်၍ ငှက်ဖျားရောဂါမတွေ့ရလျှင် သတ်ဆိုင်ရာရောဂါအလိုက် ဆေးကုသပါ။

- နှစ်သိမ့်ဆေးပေးပါ။

ပြင်းထန်လက္ခဏာတစ်ခုခု မရှိလျှင် သာမန် P.f ငှက်ဖျားရောဂါ ဖြစ်ပါသည်။

- ACT ဆေးကုသမှု ပေးရန်အတွက် တိကျစွာထုတ်ပါ။
- ထိုထပ်ဆင့်ဆေးကုသမှုပေးရန်အတွက် အောက်ဖော်ပြပါ ဆေးကုသမှုပေးပါ။
- နှစ်သိမ့်ဆေးပေးပါ။

ဆေးသောက်ပြီး (၃၂) နာရီအထိ အဖျားမကျလျှင် ? ဆေးကုသမှုပေးပါ။ ? နှစ်သိမ့်ဆေးပေးပါ။

- ဆေးကုသမှုပေးရမည့် ပြင်းထန်ရောဂါလက္ခဏာများ***
- ဆေးသောက်နိုင်စွမ်းအား အနည်းပါးခြင်း။
  - တစ်ခါ သို့မဟုတ် အနည်းငယ်သာ မတီထွင်နိုင်ခြင်း၊ မတီထွင်နိုင်ခြင်း၊ လမ်းမလျော့နိုင်ခြင်း။
  - အလွန်ဖျားခြင်း (၄၀° စင်တီဂရိတ်နှင့်အထက်)။
  - ပြင်းထန်စွာ ခေါင်းထိုးခြင်း၊ ခေါင်းမူးခြင်း၊ ခေါင်းမူးခြင်း။
  - မှိုနိုးလွန်းခြင်း။
  - အသားအရည် အလွန်မြို့ကျနေခြင်း။
  - မျက်လုံးဝါခြင်း၊ အသားဝါခြင်း။
  - အသက်ရှူ ခက်ခဲခြင်း၊ ရင်အတွင်းကြပ်ခြင်း။
  - ဝင်္ဂါမမြင်ခြင်း၊ ကင်္ဂါမမြင်ခြင်း၊ ကင်္ဂါမမြင်ခြင်း၊ မေ့ချော့ခြင်း။
  - ခြေဖျားလက်ဖျားများ အေးစက်ပြီး သွေးလန့်သည့် လက္ခဏာရှိခြင်း။
  - ဆီးမည်းမည်းသွားခြင်း၊ ဆီးနည်းနည်းဆီးသွားခြင်း။
  - သွေးဝမ်းသွားခြင်း။
  - သွေးထိုးမှုများရှိခြင်း။

Malaria

(P.f) ပိုးတွေ့ သာမန်ငှက်များရောဂါကုသခြင်း ဆေးအညွှန်း

Artemether + Lumefantrine = (Coartem)

အသက် အပိုင်းအခြား	ပထမနေ့		ဒုတိယနေ့		တတိယနေ့	
	ပထမ အကြိမ်	ဒုတိယ အကြိမ်	တတိယ အကြိမ်	စတုတ္ထ အကြိမ်	ပဉ္စမ အကြိမ်	ဆဋ္ဌမ အကြိမ်
၁-၄နှစ်	●	●	●	●	●	●
၅-၉နှစ်	●●	●●	●●	●●	●●	●●
၁၀-၁၄နှစ်	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●	●●●
၁၅နှစ်နှင့်အထက်	●● ●●	●● ●●	●● ●●	●● ●●	●● ●●	●● ●●

(Coartem) ဆေးတစ်ပြားတွင် Artemether & Lumefantrine 20mg/120mg ပါဝင်ပါသည်။
 မှတ်ချက်။ ■ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် တစ်နှစ်အောက်ကလေး မတိုက်ရပါ။
 ■ အစာကျွေးပြီးမှတိုက်ပါ။

(သို့မဟုတ်)

(Artesunate) နှင့် (Mefloquine) ကို ပေါင်းစပ်သုံးရပါမည်။

အသက် အပိုင်းအခြား	ပထမနေ့		ဒုတိယနေ့		တတိယနေ့	
	Artesunat e	Mefloquin e	Artesunat e	Mefloquin e	Artesunat e	Mefloquin e
၁-နှစ်အောက်	◐	◐	◐	◐	◐	◐
၁-၄နှစ်	●	⊕	●	⊕	●	⊕
၅-၉နှစ်	●●	⊕	●●	⊕	●●	⊕
၁၀-၁၄နှစ်	●●●	⊕	●●●	⊕	●●●	⊕
၁၅နှစ်နှင့်အထက်	●● ●●	⊕	●● ●●	⊕	●● ●●	⊕★

Artesunate ဆေးတစ်ပြားတွင် 50mg နှင့် Mefloquine ဆေးတစ်ပြားတွင် 250mg ပါဝင်ပါသည်။
 ★ မှတ်ချက်။ ■ ၁၅နှစ်နှင့်အထက် လူကြီးများတွင် ကိုယ်အလေးချိန်(၆၀)ကီလိုကျော်လျှင် Mefloquine ဆေးကို တစ်ရက်(၂)ပြား (၃)ရက်ဆက်တိုက်ပါ။
 (Mefloquine) ဆေးကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်အား မပေးရပါ။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်အတွက် ကျီးနင်း (Quinine) နှင့် ကလင်ဒါမိုင်းစင် (Clindamycin) စားဆေးကို ပေါင်းစပ်ပေးရပါမည်။

ဆေးအမျိုးအစား	(၁)ရက် တိုက်ကျွေးရပါမည့် ဆေးပမာဏ		
	နံနက်	နေ့လည်	ည
Quinine	●●	●●	●●
Clindamycin	●●		●●

စုစုပေါင်း (၅)ရက်တိုက်ကျွေးရပါမည်။
 Quinine ဆေးတစ်ပြားတွင် 300mg နှင့် Clindamycin ဆေးတစ်တောင့်တွင် 300mg ပါဝင်ပါသည်။

အထက်ပါ (Mefloquine + Artesunate) သို့မဟုတ် (Coartem) စားဆေးသောက်၍ (၁)လအတွင်း P.f အများ (Treatment Failure) ပြန်ပေါ်လျှင် ပေါင်းစပ်ပေးရပါမည့် ဆေးအညွှန်း။

အသက် အပိုင်းအခြား	ပထမနေ့		ဒုတိယနေ့မှ သတ္တမနေ့အထိ			
	Artesunate		Doxycyclin		Doxycyclin	
	နံနက်	ည	တစ်နေ့(၁)ကြိမ်	နံနက်	ည	တစ်နေ့(၁)ကြိမ်
၈-၉နှစ်	○	○	◐	◐	◐	◐
၁၀-၁၄နှစ်	○	○	●	●	●	●
၁၅နှစ်နှင့်အထက်	○	○	●	○	○	●

Artesunate ဆေးတစ်ပြားတွင် 50mg နှင့် Doxycyclin ဆေးတစ်ပြားတွင် 100mg ပါဝင်ပါသည်။
 မှတ်ချက်။ ■ ဓနစ်အောက်နှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အား Doxycyclin မတိုက်ရပါ။
 ■ နှစ်လအတွင်း (Clindamycin) လာရပါမည်။

(P.f) ဖြင်းထန်ငှက်များရောဂါလူနာအား ဆေးရုံသို့လွှဲပို့ခြင်း ဆေးအညွှန်း

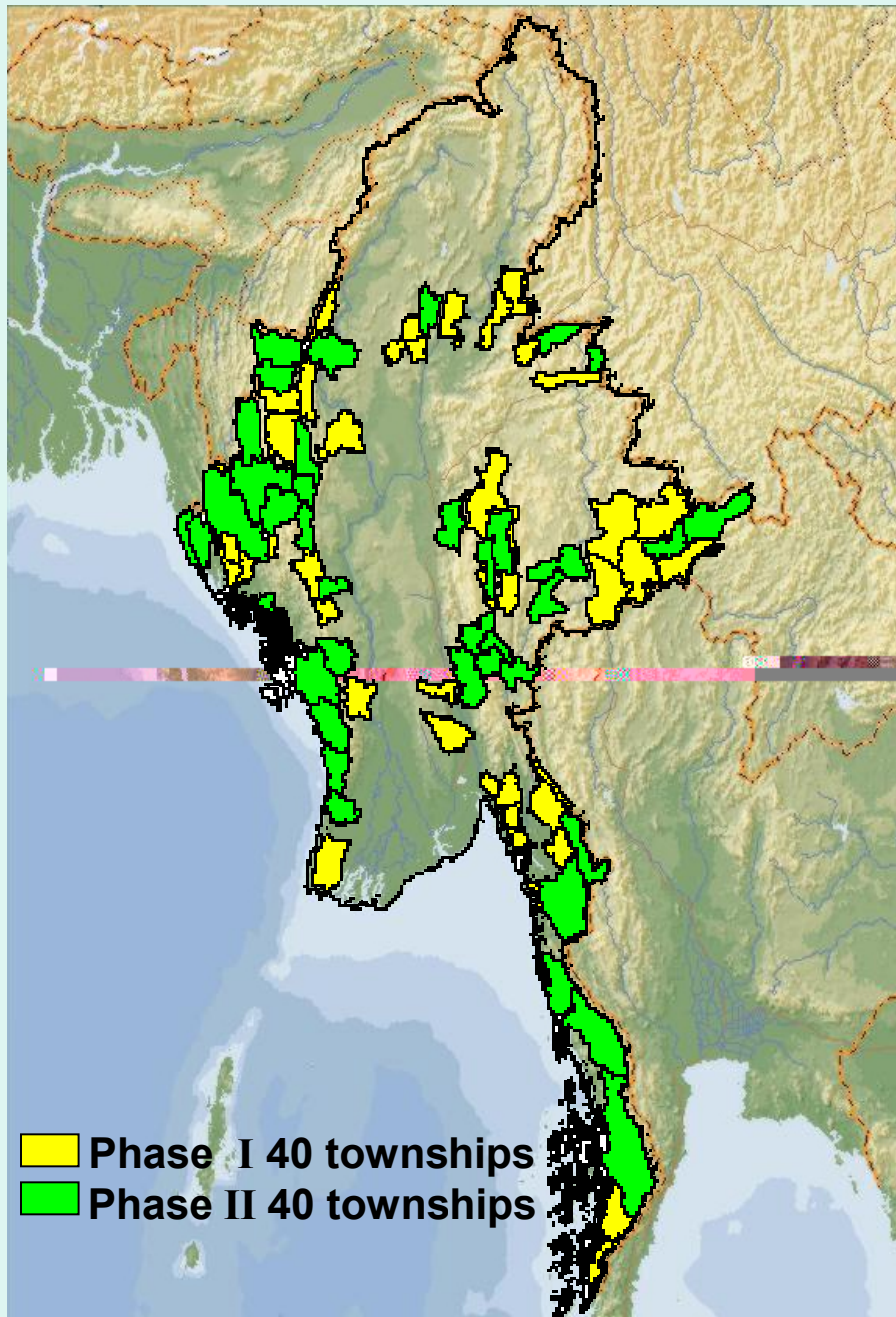
ဖြင်းထန်ငှက်များလူနာကို IM Inj-Artemether 3.2mg/kg နှုန်းဖြင့် တွက်ချက်၍ ဆေးထိုးပေးပြီး ဆေးရုံသို့ ချက်ချင်းလွှဲပို့ပါ။

Micro-stratification in 80 townships

Phase I 40 tsp

Ayarwaddy	1
Bago(E)	2
Bago(W)	1
Chin	2
Kachin	2
Kayin	2
Magway	2
Mon	5
Rakhine	4
Sagaing	6
Shan(E)	5
Shan(N)	2
Shan(S)	4
Tanintharyi	2

Phase II 40 tsp

Ayarwaddy	1
Chin	7
Kayin	3
Kayah	3
Magway	5
Rakhine	6
Sagaing	2
Shan(E)	2
Shan(N)	3
Shan(S)	5
Tanintharyi	3

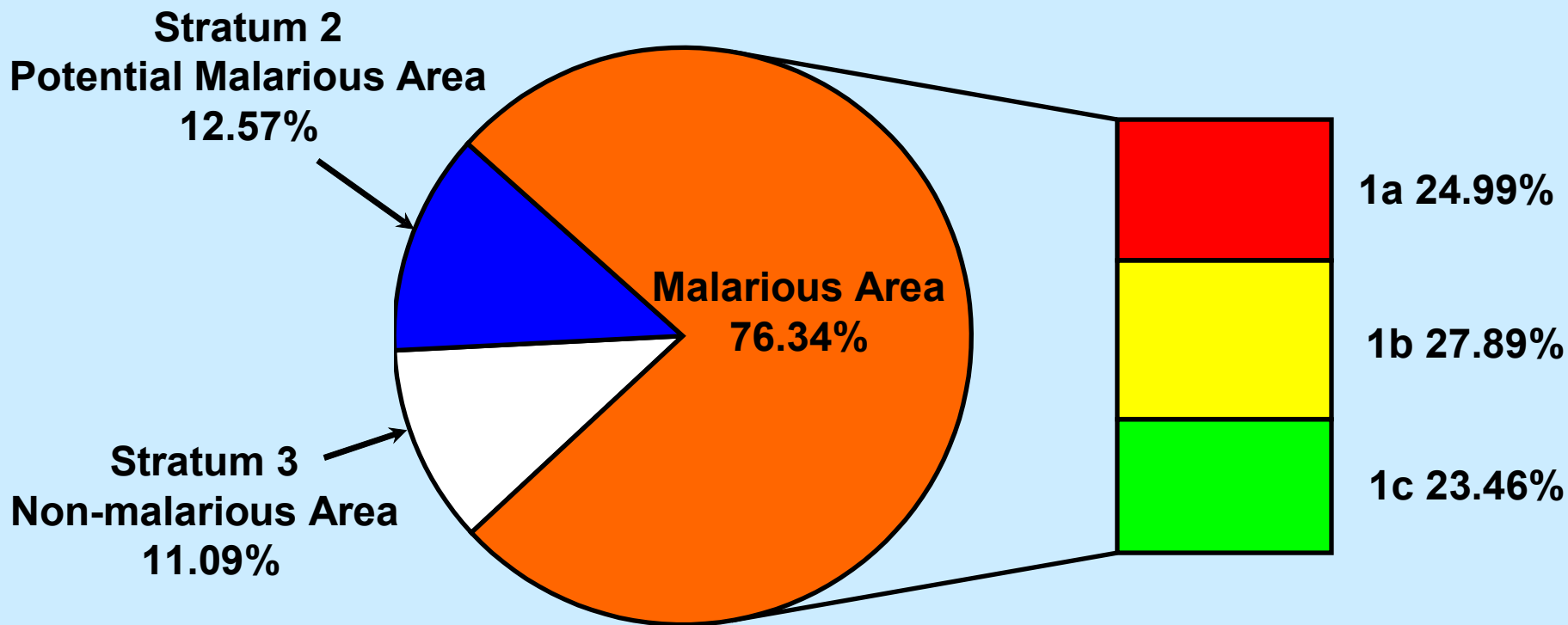

Results of Micro-stratification in 80 townships

Sr	Stratum	Villages	Households	Population
I	Stratum 1 (Malarious Area)			
	1.a (high risk)	5727	440009	2596030
	1.b (moderate risk)	3961	475248	2897630
	1.c (low risk)	3129	409187	2437786
	Total Malarious Area	12817	1324444	7931446
II	Stratum2 (Potential Malarious Area)	1858	227455	1306152
III	Stratum 3 (Non Malarious Area)	1503	195991	1152508
Total 80 Tsp		16178	1747890	10390106

Population under various malarious risk areas (Unicef 80 townships)

Result of Microstratification In 80 Township

Activities on Malaria Control Programme

IEC Posters

ငှက်ပျားရောဂါကို စောစီးထိရောက်စွာ ကုသပါ

ငှက်ပျားရောဂါဖြစ်သည်ဟု သံသယရှိလျှင် ချေးငြိုး(၂၄)နာရီအတွင်း အနီးဆုံးကျန်းစာရေးဌာနတွင် သွားရောက်ပြသပါ။

ငှက်ပျားပိုးတွေ့လျှင်
ညွှန်ပြားထောင့်ထဲတွင် စေးမထဲလည်အောင်ထောင်ပါ။
သို့မှသာ ရောဂါမပျောက်တင်မည်။

- ငှက်ပျားရောဂါများကို မိမိထိခံစားရမည့် ဝယ်မသောက်ပါနှင့်**
- ❖ စေးထောင့်နည်း ခုနစ်မကျ၍ ရောဂါမပျောက်နိုင်ပါ။
  - ❖ စေးထဲထိုးထိုးအန္တရာယ်များရှိစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။
  - ❖ အရည်အသွေး မတော်တရားထောင့်ထဲထောင်ခြင်းဖြင့် ဝယ်ယူသူ သို့မဟုတ် ဝယ်ယူသူ၏ မိမိထိခံစားရနိုင်ပါသည်။

စောစီးထိရောက်စွာ ကုသခြင်းဖြင့် သင့်မိသားစု၏ ဝင်ငွေနှင့်စီးပွားရေးထိခိုက်မှုကိုလည်း လျော့နည်းစေပါမည်။

ငှက်ပျားရောဂါဖြစ်သည်ဟု သံသယရှိလျှင် အနီးဆုံး ဆေးပေး/ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲများတွင် သွေးစော့ကိရိယာဖြင့် ရှိနေစေရန် ထိရောက်သော ငှက်ပျားဆေးများဖြင့် အခမဲ့ ကုသပေးပါမည်။

ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် တက္ကသိုလ်နှင့်အဖွဲ့ ဝန်ထမ်းပေါင်း၍ အခမဲ့ဖြန့်ဝေပါမည်။

ငှက်ဖျားရောဂါဆေးကြောင်း ပိုမိုခြင်းနှင့် ငါ့ဇီဝိတ ကာကွယ်ရန် ဝန်ထမ်းများ (သို့မဟုတ်) ငှက်ဖျားကွင်းဆင်းစနစ်ဆေးများအား ဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါ။

✓ သင် အဖျားရောဂါခြင်္သေ့တိုင်း ခြင်္သေ့ထိထိကို ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း (သို့မဟုတ်) ဆေးကုသရေးဝန်ထမ်းလုပ်သားများထံတွင် အဖြေတမ်းကုသမှုခံလူပါ။
မပြုပါနှင့်။ ရောဂါကို ပိုမိုဆိုးဝါးစေနိုင်ပါသည်။

ငှက်ဖျားရောဂါဆေးကြောင်း ပိုမိုခြင်းနှင့် ငါ့ဇီဝိတ ကာကွယ်ရန် ဝန်ထမ်းများ (သို့မဟုတ်) ငှက်ဖျားကွင်းဆင်းစနစ်ဆေးများအား ဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါ။

Malaria

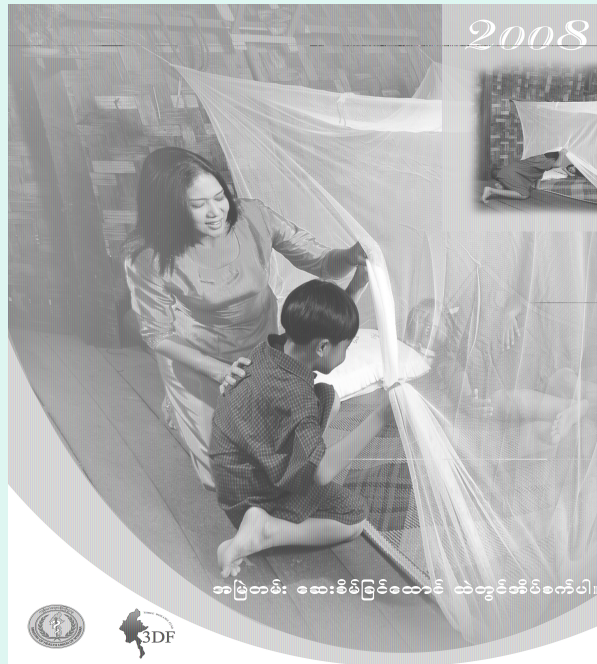
2008

အများရောဂါဖြစ်သူတိုင်း စောစီးစွာ ရောဂါစမ်းသပ်ခံစား
မှန်ကန်ထိရောက်သော ဆေးကုသမှုခံယူရမည်။

2008

အမြဲတမ်း ဆေးစိမ်ခြင်ဆောင် သံတွင်းတိုင်စက်ပါ။

May 2008

SUN MON TUE WED THU FRI SAT

June 2008

SUN MON TUE W

2008

ငှက်များရောဂါကင်း လူထုအဝန်းအပိုင်း
ကြိုးပမ်းပန်တီးခြင်းဖြင့်၊ ဖြန့်ပျံ့နိုင်လှမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်
ကြိုးပမ်းရေးအတွက် အကူအညီဖြစ်စေပါသည်။

Malaria

Health education on malaria by village volunteers with flip chart, Tarcheleik, 2005-2006

Malaria

Health Education Activities

Community Based Environmental Measures

Malaria

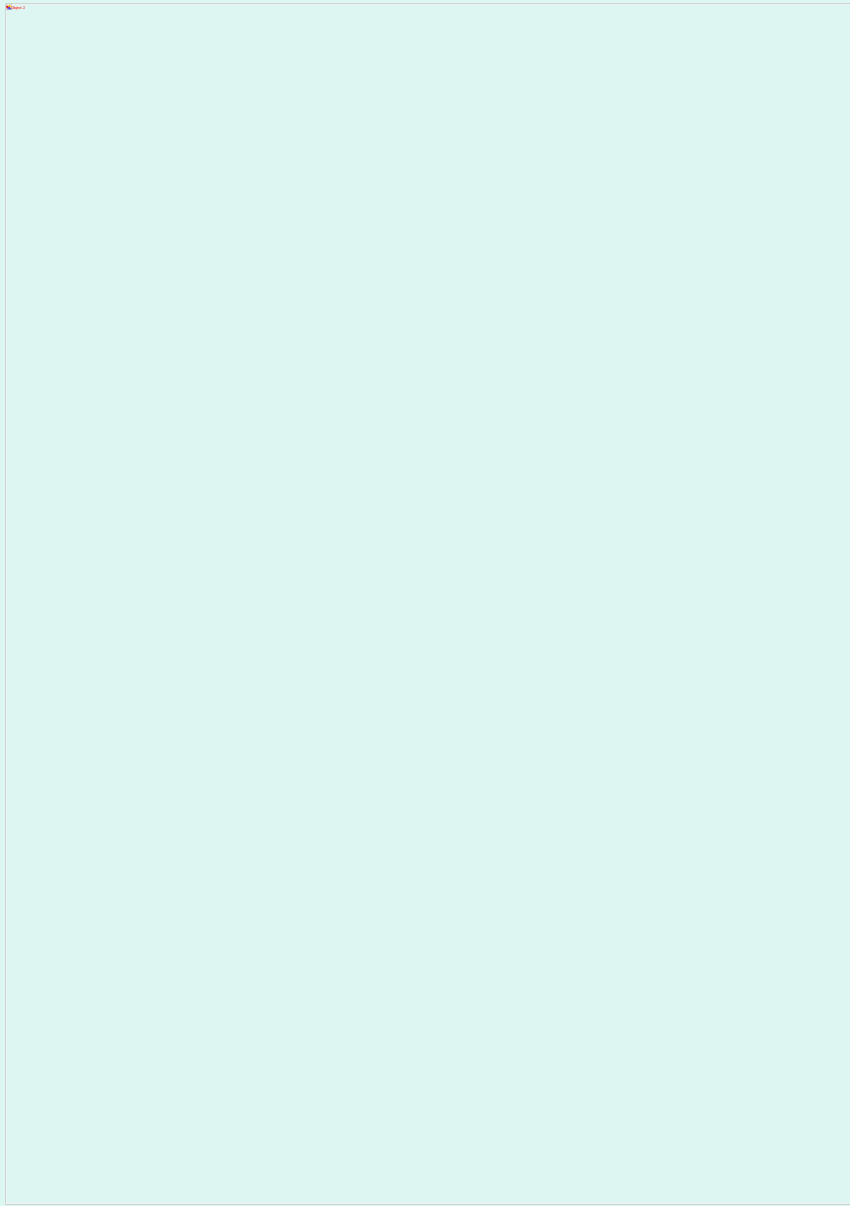
Early Diagnosis & Appropriate Treatment

International training on Malaria field Operation and Behavioral Change Communication

Epidemic Guideline for BHS

ITNs Guideline

Issues & Challenges

- **Sustainability of countrywide coverage with New Treatment Policy**
- **Adherence of New Treatment Policy**
- **Scaling up ITN Program**
- **KAP of local community**
- **Multi-drug resistance of *P. falciparum***
- **Faked & substandard anti-malarial drugs**

Thank you for your knidly attention

Malaria